

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

д.е.н., проф. Баранова В.Г.

« ____ » _____ 2016 р.

Дипломна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності «Фінанси та кредит»

за темою:

«ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ:

БЮДЖЕТНА ТА РЕГУЛЮЮЧА РОЛЬ»

Виконавець: студентка Центру заочної
форми навчання
Чижик Анастасія Олександрівна

Науковий керівник: к.е.н.,
професор
Дубовик Ольга Юхимівна

ОДЕСА - 2016 р

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні аспекти оподаткування доходів фізичних осіб	6
1.1. Податкові інструменти впливу на розподіл доходів фізичних осіб	6
1.2. Місце податку на доходи фізичних осіб у системі прямих податків	13
1.3. Сутність податку на доходи фізичних осіб	19
Розділ 2. Фіскальна ефективність податку на доходи фізичних осіб в Україні	35
2.1. Роль податку на доходи фізичних осіб у формуванні доходів бюджету	35
2.2. Формування доходів бюджету м. Одеси за рахунок податку на доходи фізичних осіб	55
2.3. Моделювання надходжень податку на доходи фізичних осіб до бюджету	62
Розділ 3. Шляхи вдосконалення системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні	66
3.1. Зарубіжний досвід оподаткування доходів фізичних осіб та можливості його імплементації в Україні	66
3.2. Основні напрями реалізації фіскального і регулюючого потенціалу особистого оподаткування	80
Висновки	96
Список використаних джерел	100
Додатки	110

Вступ

Актуальність теми. Процес оподаткування доходів фізичних осіб є невід'ємним структурним елементом розподілу та перерозподілу доходів, що впливає на зменшення соціальної диференціації й забезпечення економічного зростання країни. Питання удосконалення податку на доходи фізичних осіб в Україні є одним із фундаментальних.

Реформування податкового законодавства, зокрема прийняття Податкового кодексу України в 2010 році та представлення Концепції реформування податкової системи України, сприяло внесенню незначних змін у механізм функціонування податку на доходи фізичних осіб. Значущість та роль реформаційних змін виявилася у вирішенні основних напрямів реалізації податкової політики – стимулюванні економічної активності та наповненні дохідної частини бюджету.

Разом з тим невирішеними залишаються питання щодо рівномірного розподілу податкового навантаження на доходи фізичних осіб. Так, за досліджуваній період основний обсяг податкових надходжень податку на доходи фізичних осіб забезпечувався за рахунок утримань із заробітної плати (близько 90%). За різними джерелами інформації – офіційними даними Державної служби статистики України, даними щодо обстеження умов життєдіяльності домогосподарств – за досліджуваній період у структурі доходів фізичних осіб трудові доходи становили близько 70-80%. Платники, які систематично отримують понад 50% грошових доходів (у структурі яких превалюють пасивні доходи), забезпечують лише 2,5% всіх податкових надходжень від сплати податку на доходи фізичних осіб.

Значний рівень стратифікації платників податків за доходами за досліджуваній період обумовлений наявністю тіньових доходів (так, тіньова заробітна плата в структурі тіньової економіки в Україні в 2015 р. склала 48%) та пасивних доходів, що не враховуються при оподаткуванні або оподатковуються за нижчими від заробітної плати ставками. Суттєвий розмір тіньового сектору економіки впливає на рівень навантаження на

доходи фізичних осіб, що призводить до того, що більшу частку навантаження «несуть» сумлінні платники.

Усе це обумовлює необхідність подальшого реформування податку на доходи фізичних осіб в Україні у напрямку переміщення податкового навантаження з доходів бідних на доходи багатих верств населення та зменшення рівня ухиляння від оподаткування доходів.

Теоретичні та прикладні аспекти оподаткування доходів фізичних осіб досліджуються в роботах таких вітчизняних та зарубіжних учених-економістів, як: О. Балакірєва, С. Барулін, О. Данілов, О. Десятнюк, Л. Дмитришин, Т. Єфименко, Ю. Іванов, Т. Кізима, А. Крисоватий, М. Кучерявенко, А. Лаффер, Л. Марлен, В. Мельник, Е. Мендоза, М. Мур, О. Рябчук, Л. Сідельникова, О. Соколов, А. Соколовська, К. Швабій, А. Шварц, І. Шевчук, Л. Шевчук, І. Янжул та ін.

Метою магістерської роботи є дослідження податку на доходи фізичних осіб, його бюджетної та регулюючої ролей, та розроблення пріоритетних напрямів вдосконалення оподаткування цього податку. Відповідно до поставленої теми основними **завданнями** роботи є:

- Визначити податкові інструменти впливу на розподіл доходів фізичних осіб;
- Дослідити місце податку на доходи фізичних осіб у системі прямих податків;
- Розкрити сутність податку на доходи фізичних осіб;
- Проаналізувати роль податку на доходи фізичних осіб у формуванні доходів бюджету України та м. Одеси;
- Провести моделювання надходжень податку на доходи фізичних осіб до бюджету;
- Розглянути зарубіжний досвід оподаткування доходів фізичних осіб та можливості його імплементації в Україні;
- Запропонувати основні напрями реалізації фіскального і регулюючого потенціалу особистого оподаткування.

Об'єктом дослідження є система оподаткування доходів фізичних осіб.

Предмет дослідження - економічні відносини, що виникають в процесі формування доходів бюджету за рахунок надходжень податку на доходи фізичних осіб.

Методи дослідження. Теоретичним підґрунтям дипломної роботи є фундаментальні положення теорії фінансів, оподаткування, а також наукові праці провідних вітчизняних та зарубіжних учених у сфері оподаткування доходів фізичних осіб. У процесі дослідження застосовувалися такі методи: аналізу, синтезу, порівняння, логічного узагальнення – для узагальнення класичних теорій, інструментів розподілу й перерозподілу доходів населення, уточнення сутності та змісту оподаткування доходів фізичних осіб; статистичного групування – для аналізу динаміки доходів фізичних осіб; статистичного аналізу – для розрахунку податкового навантаження на заробітну плату.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові документи з питань оподаткування доходів фізичних осіб, дані Державної служби статистики України, Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, наукові праці вітчизняних і зарубіжних науковців та фахівців із питань оподаткування доходів фізичних осіб та перерозподілу доходів населення.

Висновки

За результатами дипломного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Значущість ПДФО в системі оподаткування й у формуванні бюджету країни була аргументована тим, що частка податку на доходи фізичних осіб у податкових надходженнях до Зведеного бюджету України складає майже 20%, а в середньому до місцевого бюджету – майже дві третини.

У процесі перерозподілу національного доходу досягається мета щодо забезпечення розширеного відтворення та задоволення соціальних потреб суспільства на місцевому рівні. Тобто місцеві органи самоврядування намагаються надати суспільству унікальні блага та послуги за принципом територіального поділу, які істотно впливають на рівень добробуту та якість життя. Таким чином, поняття податку на доходи фізичних осіб було розкрито через такі характеристики як частка його сплати від доходу у вигляді суспільних благ; макроекономічний стабілізатор та інструмент розподілу, перерозподілу доходів між окремими верствами населення.

2. Дослідивши досвід оподаткування доходів фізичних осіб, було виокремлено типи системи оподаткування доходів фізичних осіб, які функціонують у різних країнах світу, що дає можливість виділити особливості формування елементного складу податку на доходи фізичних осіб, методику його розрахунку, а також застосування пільг. Незважаючи на те, що більшість країн в оподаткуванні доходів застосовують прогресивну шкалу ставок податку, треба брати до уваги те, що перш ніж застосувати прогресивні або пропорційні ставки податку на доходи фізичних осіб, необхідно враховувати диференціацію доходів населення у країні.

Багато країн, що в минулому мали соціалістичний шлях розвитку, сьогодні застосовують пропорційну ставку податку на доходи фізичних осіб, що відповідає закону «дестимуляції економічної активності», який свідчить про неефективність оподаткування доходів фізичних осіб за прогресивною шкалою.

У роботі також доведено, що такі інструменти податкового регулювання, як податкова соціальна пільга, податкова знижка та ставки (диференційовані й зі

складною прогресією) впливають на розмір ПДФО, і як наслідок, змінюють чистий дохід фізичних осіб.

Тобто, дослідження досвіду оподаткування доходів фізичних осіб дозволить не тільки визначити доцільність застосування його в Україні, але й виділити проблемні аспекти, які треба враховувати, щоб не допустити їх упровадження в країні. Використання передового зарубіжного досвіду в Україні не повинно зводитися до точного відтворення моделі оподаткування інших країн, а має використовувати такі особливості, які сприятимуть зменшенню податкового навантаження, вирівнюванню доходів фізичних осіб відповідно до європейських стандартів тощо.

3. Аналіз тенденцій в оподаткуванні доходів фізичних осіб в Україні підтвердив значний потенціал регулювального впливу податкових інструментів на розподіл доходів фізичних осіб та наявність проблеми значної нерівномірності розподілу податкового навантаження на фізичних осіб. Податок на доходи фізичних осіб є одним із бюджетоутворювальних податків в Україні. Близько 90% податкових надходжень ПДФО забезпечується за рахунок податку із заробітної плати, адже основним джерелом доходів фізичних осіб є доходи у вигляді заробітної плати. При цьому серед податків, сплачених фізичними особами, більша частина припадає саме на ПДФО, питома вага інших податків є значно меншою.

4. На основі дослідження механізму застосування податкової соціальної пільги в Україні було окреслено недоліки, які роблять недоцільним її подальше використання як інструменту податкового регулювання соціальних процесів (наявність обмеження за розміром доходу, отриманого як заробітна плата; спосіб застосування обмеження обумовлює існування «небажаного» діапазону доходів; у розрахунок береться до уваги не будь-який дохід, нарахований працівникові, а тільки дохід у вигляді заробітної плати та прирівняних до неї доходів (виплат, компенсацій та відшкодувань)). Зазначені недоліки призводять до того, що ПСП повністю втрачає свій соціальний характер.

Сформульовано пропозиції щодо оновлення статей Податкового кодексу України шляхом зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу,

отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на величину неоподаткованого доходу для будь-якого платника податку. Наявність запропонованого неоподаткованого доходу громадян за своєю суттю рівнозначна введенню нульової ставки податку на доходи фізичних осіб для доходів, які не перевищують розмір місячного прожиткового мінімуму. Такий підхід забезпечить підтримку соціально незахищених верств громадян – фізичних осіб.

5. Сформульовано основні напрями реформування чинної системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні:

- Необхідно відмовитися від спроб суто фіскального підходу до наповнення бюджету. Основним критерієм має слугувати максимізація функції суспільного добробуту.

- Потрібно виправити недоліки чинного законодавства щодо оподаткування доходів фізичних осіб, включаючи порушення існуючої ієрархії доходів. Для цього слід замінити податкову соціальну пільгу на неоподатковуваний мінімум доходів громадян (у розмірі, не меншому ніж прожитковий мінімум), що змусить уряд дотримуватись його законодавчо встановленого розміру, встановленого на відповідний бюджетний рік, або хоча б поетапно до нього наближатися, та відновити економічну суть цього терміну, якою є мінімальна сума видатків на просте відтворення спроможності людини до праці.

- Система оподаткування доходів громадян має бути прогресивною (яка вже діє в Україні), однак прогресія повинна бути розрахована таким чином, щоб ураховувати реальний, наявний у цей час діапазон доходів громадян.

- Важливим напрямом реформування національного оподаткування є перехід до оподаткування сукупного валового доходу платника податку, який включає суму доходу з усіх джерел у грошовій, матеріальній і нематеріальних формах, до оподаткування сукупного доходу з урахуванням потенційних прибутків. Досвід розвинених країн свідчить, що система прибуткового оподаткування громадян часто охоплює і доходи від володіння житловими будинками, приміщеннями для професійного використання, сільськогосподарськими землями та будівлями.

Кожному виду нерухомості відповідає розмір доходу, що береться до розрахунку незалежно від того, чи був дохід реально отриманий, чи ні. Такий механізм забезпечує ефективне функціонування ринку нерухомості й надходження до бюджетів.

- Реформування оподаткування доходів фізичних осіб має відбуватися в комплексі з реформуванням усього податкового навантаження на фонд оплати праці, щоб мати оптимальне податкове навантаження й повну легалізацію доходів громадян.

Список використаних джерел

1. Швабій К. І. Фіскальна ефективність податку на доходи фізичних осіб / К. І. Швабій // Фінанси України. – 2012. – № 3. – С. 31–37.
2. Іванов Ю. Б. Податкова система. Підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк. – К. : Атіка, 2006. – 920 с.
3. Дмитришин Л. І. Моделі розподілу багатства і доходів / Л. І. Дмитришин // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. – 2012. – № 10 (181). – С. 36–41.
4. Крупа В. Р. Удосконалення теоретико-методологічних підходів до встановлення державних соціальних стандартів в Україні [Електронний ресурс] / В. Р. Крупа // Ефективна економіка – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2621>.
5. Рябчук О. Г. Регулювання пропозиції праці інструментами оподаткування доходів населення / О. Г. Рябчук // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2012. – № 1(56). – С. 99–105.
6. Івашина О. Удосконалення механізму державного регулювання оплати праці в Україні / О. Івашина // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2010. – №. 2. – С. 5–13.
7. Политика доходов и заработной платы / Под ред. П. В. Савченко, Ю. П. Кокина. – М. : Юристъ, 2000. – 456 с.
8. Гнибіденко І. Ф. Вплив соціально-економічної політики на соціальну безпеку та рівень життя населення України / І. Ф. Гнибіденко // Демографія та соціальна економіка. – 2006. – № 2. – С. 124–135.
9. Скрипник А. В. Державне регулювання трансформаційної економіки / А.В. Скрипник. – Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2002. – 308 с.
10. Чугунов І. Я. Податок з доходів фізичних осіб у системі фінансово-економічного регулювання / І. Я. Чугунов, А. Б. Ігнатенко // Фінанси України. – 2006. – № 4. – С. 3–14.

11. Надточій А. О. Напрями вдосконалення методики розрахунку прожиткового мінімуму в сучасних умовах розвитку суспільства / А. О. Надточій // Теорія та практика державного управління. – 2012. – Вип. 4. – С. 231–241.
12. Мельниченко О. А. Методи та засоби державного регулювання рівня та якості життя населення [Електронний ресурс] / О. А. Мельниченко – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeVu_2007_1\(1\)__18.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeVu_2007_1(1)__18.pdf)
13. Балакірева О. М. Нерівномірність доходів населення України як соціально-економічна проблема / О. М. Балакірева, С. М. Черненко // Український соціум. – 2009. – № 3. – С. 49–64.
14. Нагорняк Г. Проблеми податкового регулювання в Україні та шляхи їх вирішення / Г. Нагорняк, Ю. Вовк // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 2(27). – С. 140–152.
15. Кошук Т. В. Реформування податку на доходи фізичних осіб у нових країнах ЄС / Т. В. Кошук // Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів. – Ірпінь, 2012. – С. 177–179.
16. Ховрак І. В. Доходи населення України: економічний зміст і дискусійні питання / І. В. Ховрах // Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. – 2013. – Випуск 1/ (78). – С. 160–165.
17. Славкова А. А. Механізм фіскального адміністрування доходів населення в контексті реалізації принципів податкової політики / А. А. Славкова // Менеджмент : збірник наукових праць. – К. : Київський Міжгалузевий інститут управління. – 2009. – Вип.11. – С. 145-162.
18. Гравітаційна модель просторового розподілу грошових доходів / І. С. Благун, Л. І. Дмитришин // Економічна кібернетика : Міжнародний науковий журнал. – 2012. – № 4-6 (76-78). – С. 11–16.
19. Петраков Я. В. Еволюція парадигми використання неподаткових бюджетних доходів як інструменту мобілізації фінансових ресурсів до державного бюджету / Я. В. Петраков // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2010. – №. 43. – С. 209–217.

20. Moore M. Revenues, State Formation and the Quality of Governance in Developing Countries / M. Moore // *International Political Science Review*. – 2004. – Vol. 25, №. 3. – P. 297–319.
21. Благун І. С. Аналіз і обґрунтування показників вимірювання нерівності в розподілі доходів / І. С. Благун, Л. І. Дмитришин // *Актуальні проблеми економіки*. – 2013. – № 4. – С.192–201.
22. Основи економічної теорії : навч. посіб. / М. О. Ажнюк, О. С. Передрій. – К. : Знання, 2008. – 368 с.
23. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
24. Десятнюк О. М. Інновації податку на доходи фізичних осіб у контексті норм Податкового кодексу України. [Електронний ресурс] / О. М. Десятнюк. – Режим доступу : <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file/Збірник/2012-2/Десятнюк.pdf>.
25. Холод Н. Фінансові інструменти державного регулювання доходів населення / Н. Холод // *Формування ринкової економіки в Україні*. – 2009. – Вип. 19. – С. 483–488.
26. Кривцов О. О. Механізм оподаткування доходів фізичних осіб в Україні, суперечності його реалізації / О. О. Кравцов // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. – 2008. – № 102. – С. 56–61.
27. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти) : монографія / В. М. Опарін. – Вид. 2-е, без змін. – К. : КНЕУ, 2006. – 240 с.
28. Оподаткування суб'єктів підприємництва : навч. посібник / Л. П. Сідельникова, Т. В. Чижова, Я. В. Якуша. – К. : Ліра-К, 2013. – 424 с.
29. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
30. Офіційний сайт Інститута бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ibser.org.ua>.
31. Ажнюк М. О. Основи економічної теорії : навч. посібник / М. О. Ажнюк. – Ужгород : Гражда, 2005. – 204 с.

32. Сунцова О. О. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. О. Сунцова. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
33. Мікроекономіка : навчальний посібник / А. Ф. Гойко, Ю. В. Четверіков, А. Л. Скрипник ; за заг. ред. А. Ф. Гойко. – К. : КНУБА, 2009. – 80 с.
34. Критика буржуазных и реформистских экономических теорий. Теории «налогового стабилизатора» и «антиинфляционной роли налогов» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://1pixel.ru/view_bur.php?id=54.
35. Введение в макроэкономику : учеб. пособие для вузов / М. Е. Дорошенко, Г. М. Куманин, И. Е. Рудакова и др. ; под ред. М. Е. Дорошенко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 175 с.
36. Холод Н. М. Розподіл та перерозподіл доходів населення в перехідних економічних системах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / Н. М. Холод. – Львів : Львівський національний університет ім. І. Франка, 2009. – 38 с.
37. Панчишин С. М. Макроекономіка : навч. посібник / С. М. Панчишин. – Вид. 3-тє, стереотипне. – К. : Либідь, 2005. – 616 с.
38. Суторміна В. М. Держава–податки–бізнес (зі світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки) : монографія / В. М. Суторміна, В. М. Федосов, В. Л. Андрущенко. – К. : Либідь, 1992. – 328 с.
39. Чугунов І. Я. Оподаткування доходів громадян як складова фінансово-економічних відносин / І. Я. Чугунов, А. О. Нікітішин // Наукові праці НДФІ. – 2008. – №. 1(42). – С. 3–11.
40. Вознюк О. Б. Податок на доходи фізичних осіб та його вплив на формування доходів місцевих бюджетів / О. Б. Вознюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.4. – С. 176–181.
41. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
42. Лист Міністерства доходів і зборів України від 31.04.2014 р. № 1880КЛ 99-99-17-02-01-18і —Відповідь на запитання щодо пільг з ПДФО» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://idd@sfs.gov.ua>.

43. Греченко В. А. Виникнення і розвиток податку з доходів фізичних осіб до Першої світової війни [Електронний ресурс] / В. А. Греченко, В. В. Греченко. – Режим доступу : file:///C:/Documents%20and%20Settings/Home/Мои%20документы/VKhnuvs_2010_2_5.pdf.
44. Пушкарева В. М. История мировой и русской финансовой науки и политики / В. М. Пушкарева. – М. : ИНФРА-М, 1996. – 192 с.
45. Гудковський С. Б. Податок на доходи фізичних осіб в Україні: суперечки та перспективи / С. Б. Гудковський, Д. Я. Остапенко // Вісник НТУ «ХП». – 2012. – № 56. – С. 38–43.
46. Офіційний портал Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini>.
47. Мельник В. М. Генеза теорій податків / В. М. Мельник // Фінанси України. – 2004. – № 8. – С. 42–53.
48. Соколов А. А. Теория налогов / А. А. Соколов. – М. : ООО «ЮрИнфоР-Пресс», 2003. – 506 с.
49. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні : монографія / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Х. : ФОП Александрова К. М.; ВД «ІНЖЕК», 2012. – 496 с.
50. Крисоватий А. І. Теоретико-організаційні домінанти та практика реалізації податкової політики в Україні : монографія / А. І. Крисоватий. – Тернопіль : Карт-бланш, 2005. – 372 с.
51. Зростання «мінімалки»: як нові зарплати позначаються на бізнесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1424095-zrostannya-minimalki-yak-novi-zarplati-poznachatsya-na-biznesi>.
52. Пояснювальна записка до звіту Департаменту фінансів Одеської міської ради за 9 місяців 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://omr.gov.ua/ru/67025/>.
53. Tax policy reforms in the Slovak Republic [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oecd.org/tax/tax-policy/37154700.pdf>.

54. Fundamental Reform of Personal Income Tax // OECD Tax Policy Studies. – 2006. – №. 13. – 144 p.
55. Стабилизация налоговой нагрузки в странах Европейского Союза [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.campiogroup.com/articles/2012/stabilizacziya_nalogovoj_nagruzki_v_stranax_evropejskogo_soyuza.
56. Tax Rates Around the World 2015 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.worldwide-tax.com>.
57. Organisation for Economic Co-operation and Development [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.oecd.org>.
58. Курбанов К. Р. Дифференциация розподілу доходів як фактор впливу на економічний розвиток країни / К. Р. Курбанов, О. І. Пушкар // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2011. – №. 1(4). – С. 211–217.
59. Рядінська В. Доцільність прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб / В. Рядінська // Наука і правоохорона. – 2013. – №8. – С. 196-201.
60. Чубай В. М. Вплив податкової системи на добробут фізичних осіб / В. М. Чубай, Л. М. Якимчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.10. – С. 261–266.
61. Якушик І. Д. Податкові системи зарубіжних країн : довідник / І. Д. Якушик, Я. В. Литвиненко. – Київ : «МП Леся», 2004. – 480 с.
62. Налоги в Швеции [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://svspb.net/sverige/nalogi-shvecii.php>.
63. Your income tax 2011. Prepared by the J. K. Lasser Institute. Published by John Wiley&Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2010. – 816 p.
64. Ларо Марлен. Американский ответ на экономический кризис с точки зрения налоговой перспективы: материалы II Международного научно-практического симпозиума по актуальным проблемам налоговой политики [Электронный ресурс] / Ларо Марлен // Вестник палаты налоговых консультантов. – 2009. – № 5–6. – Режим доступа : <http://www.palata-nk.ru/php/content.php?id=1726>.

65. American Recovery and Reinvestment Plan. – The office of the President elect. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://change.gov/agenda/economy_agenda.
66. Налогообложение физических лиц в Нидерландах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://immigration.yurist.nl/netherlands/questions/56-income-tax-netherlands.html>.
67. Японія – монархія, в якій процвітають піддані та держава [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.law-property.in.ua/articles/featured-articles/181-2014-03-17-15-52-05.html>.
68. Про податок з доходів фізичних осіб. Закон України від 22.05.2003 № 889-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-15>.
69. Оподаткування доходів фізичних осіб: міжнародний досвід [Електронний ресурс] // Вісник Міністерства доходів і зборів України. – 2011. – № 10 . – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/3030>.
70. Швабій К. Податок з доходів фізичних осіб: проблеми і перспективи [Електронний ресурс] / К. Швабій. – Режим доступу : http://consultant.parus.ua/_d.asp?r=068H21a55e9c6bb2538384c4d3ecce5c9f717.
71. Казаков В. В. Совершенствование налогообложения физических лиц в Российской Федерации (на основе зарубежного опыта) / В. В. Казаков // Вестник Томского государственного университета. – 2007. – № 301. – С. 148–157.
72. Сомова В. В. Проблеми соціальної справедливості податку з доходів фізичних осіб / В. В. Сомова // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Дослідження впливу фінансово-кредитної інфраструктури на соціально-економічний розвиток суб'єктів господарювання» (м. Харків, 2011 р.). – Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – С. 131–133.
73. Сомова В. В. Засади оцінки межі розширення оподаткування доходів фізичних осіб в системі розподілу доходів населення / В. В. Сомова / Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Формування конкурентоспроможної економіки: теоретичні, методичні та практичні засади» (м. Тернопіль, 26-27 квітня 2012 р.). – Тернопіль : Крок, 2012. – С. 194–195.

74. Сомова В.В. Применение инструментов налогового регулирования в механизме распределения доходов физических лиц / В. В. Сомова // Материалы Международной научно-практической конференции «Современный бизнес: новшества и проблемы» (г. Тбилиси, 3–5 октября 2014 г.). – Тбилиси : ТСУ, 2014. – С. 192 – 196.
75. Сомова В. В. Державний аудит в системі оподаткування доходів фізичних осіб / В. В. Сомова // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Наукове забезпечення прaxeології аудиту» (м. Київ, 6–7 листопада 2014р.). – К. : КНТЕУ, 2014. – С. 122-124.
76. Сомова В.В. Оподаткування доходів з депозитів / В.В. Сомова // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2011. –№ 943. – Серія «Економічна» – С. 134–139.
77. Сомова В. В. Вирівнювання темпів приросту заробітної плати у забезпеченні стабільності податкових надходжень / В. В. Сомова // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми сучасної економіки в умовах фінансової нестабільності» (м. Одеса, 16-17 березня 2012 р.). – Одеса : Центр економічних досліджень та розвитку, 2012. – Ч. II. – С. 99–100.
78. Швабій К. І. Регулятивна ефективність податку на доходи фізичних осіб в Україні / К. І. Швабій // Фінанси України. – 2013. – № 4. – С. 27–44.
79. Аналіз наслідків податкових ініціатив Міністерства доходів і зборів України (аналітична записка) / Міжнародний центр перспективних досліджень. – Київ, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ndi-fp.asta.edu.ua/files/doc/konf-30-10/analit.pdf>.
80. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія : у 3-х т. / Ін-т світ. екон. і міжнар. відносин НАНУ, ДННУ «Акад. фін. управління» ; за ред. Т. І. Єфименко. – К. : ВІПОЛ, – 2010. – 575 с.
81. Славкова А. А. Методологічні підходи до визначення податкового навантаження на доходи фізичних осіб / А. А. Славкова // Формування ринкової економіки. – 2010. – № 23. – С. 438–453.

82. Динаміка податкового навантаження в Україні в контексті реалізації податкової реформи / Т. І. Єфименко, А. М. Соколовська, О. М. Тимченко та ін. ; за ред. Т. І. Єфименко, А. М. Соколовської. – К. : ДННУ "Акад. фін. управління", 2013. – 492 с.
83. Барулин С. В. Теория и история налогообложения : учеб. пособие / С. В. Барулин. – Саратов : СГСЭУ, 2005. – 319 с.
84. Пансков В. Г. Налоги и налогообложение : учебник для вузов / В. Г. Пансков, В. Г. Князев. – М. : МЦФЭР, 2003. – 336 с.
85. Кізима Т. О. Податкове навантаження на домогосподарства: теоретичні підходи та методика визначення / Т. О. Кізима // Вісник Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право. – 2009. – № 2. – С. 248–253.
86. Taxing Wages: 2013 [Електронний ресурс] // OECD. – Режим доступу : http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/taxation/taxing-wages-2013_tax_wages-2013-en#page1.
87. Mendoza E. G. Effective tax rates in macroeconomics. Cross-country estimates of tax rates on factor incomes and consumptions / Enrique G. Mendoza, Assaf Razinb, Linda L. Tesar // Journal of Monetary Economics. – 1994. – № 34. – 297–323 p.
88. Методичні вказівки щодо розрахунку доходів та витрат населення України Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/nr/nr_03.pdf.
89. Виконання Державного бюджету України // Держказначейство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.
90. Янжул И. И. Основные начала финансовой науки: Учение о государственных доходах / И. И. Янжул. – М. : «Статут», 2002. – 555 с.
91. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навчальний посібник / Під редакцією д-ра екон. наук, проф. Іванова Ю. Б., д-ра екон. наук, проф. Майбурова І. А. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.
92. Мельник П. В. Развитие податковой системы в переходной экономике / П. В. Мельник. – Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2001. – 362 с.

93. Global Risks 2011. Sixth Edition. An initiative of the Risk Response Network / World Economic Forum January 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://riskreport.weforum.org/global-risks-2011.pdf>.
94. Jütting J. Informal employment re-loaded / Jütting J., Perlevliet J., Xenogianni T. // OECD Development Centre, 2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://siteresources.worldbank.org/INTLM/Resources/390041-1141141801867/2275364-1190659532424/Informal.pdf>.
95. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методичних рекомендацій розрахунку рівня тіньової економіки» № 123 від 18.02.2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0123665-09>.
96. Иванов Ю. Б. Современные проблемы налоговой политики / Ю. Б. Иванов, А. Н. Тищенко. – Х. : ИД «ИНЖЭК», 2006. – 328 с.
97. Толуб'як В. С. Заробітна плата та її вплив на формування фінансових ресурсів системи пенсійного забезпечення / В. С. Толуб'як // Теорія та практика державного управління. – 2010. – Вип. 2(29). – С. 1–8.
98. Тіньова економіка в Україні: масштаби та напрями подолання: аналіт. доп. / Т. А. Тищук, Ю. М. Харазішвілі, О. В. Иванов ; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, 2011. – 96 с.